

SILVIN SARDENKO:

NAGELJ Z BRATOVE GOMILE.

1.

Kaj da moram jaz
zopet pesmi peti
o grobeh?
Kaj da ne prisveti
več veselja čas,
kakor v prejšnjih dneh?
Pa mi boste rekli:
Zopet sanjaš smrt!
Ah! Saj ne bi, bratje,
ne bi bil potr —
Ali, kdor je brata
ljubil in izgubil
takega kot jaz:
ne bi radost zlata,
solza bi srebrna
zablestela mu v obraz!

2.

Ivan! Ivan!
Srce moje verno!
Šel bi v šumo
tiho, neizmerno,
Ivan! Ivan!
v enomer ponavljal
in odmev bi
klic mi moj odzdravljaj.
Jaz bi mislil,
da se ti odzivaš,
da se v šumi,
kakor včasih, skrivaš . . .
Pa bi prašal:
Ali si še živ?
In odmev bi
odgovoril — živ!

3.

Od rumenih vej šumi šelest,
kakor da bi mimo šla bolest.
Rože krone sklanjajo do tal,
kakor da je kdo na vek zaspal.

Kdo je, rože prašajo, umrl?
Tiho solzo jaz sem si otrl.

4.

Sedaj ugasnit greš,
ti zvezda mojih zvezd,
ko se tako težkó
prijatelj najde zvest.
Kar hodi isto pot
od lepih mladih let,
le tisto ljubi se
odkrito brez besed.

5.

Preblažen oni čas,
ko bil si še pastir,
šumeči gozd tvoj dom,
prijatelj — gorski vir.
Jaz hodil v raj sem tvoj:
Od trate cvet dehtel,
iz šume kos je pel . . .
Da nama le dehti,
da nama le žgoli
sva mislila — brez tuge.
Sedaj ni ptice več
in ni cvetice več,
da tebi pela bi,
da meni cvela bi . . .
Pojó, cvetó — za druge.

6.

Gledala sva skozi šumo,
žar ni svetil od nikoder,
ali včasih skozi drevje
zasijal je košček moder
z jasnega neba.

Ti si rekel skoraj plašen:
Oče najin gleda naju!
In odkrila sva se tiho,
pokleknila kakor v raj,
kjer je Bog doma.

7.

Nekdaj sva šla vseh Svetih dan
tja, koder čuva sveti Vid
mnog, miren prostor, z mahom krit,
z bršljanom zelenim obdan.

Dejal si: Kaj gomil je, glej —
a groba še nobenega
ni našega zelenega;
kako sva srečna še doslej!

A danes hodim ondi sam.
Med sto in sto gomilami
je ena govorila mi:
Jaz brata tvojega imam.

8.

Take snul si sanje:
Kadar spet ozdravim,
lep si dom postavim;
materi bom vračal,
sestri pa poplačal
vse skrbi sedanje.
Tudi tebe v gosti
vabim na sladkosti.

Bog je slišal sanje:
Večno te ozdravil,
sam ti dom postavil.
Materi zdaj vračaj,
sestri pa poplačaj
vse skrbi nekdanje.
Tudi mene v gosti
zvabi na sladkosti!

9.

Zvoni, zvoni,
sveti Kancijan!
Danes Ivan
zrl je zadnji beli dan.

In zazvonil
tak je prelepó,
kakor takrat,
ko Marija gre v nebo.

Preveselo,
sveti Kancijan!
Smrt je bridka,
grob pretožen in preran.

— Jaz ne spremljam
trupla v črno prst,
dušo spremljam
v belo trumo rajskih vrst.

10.

Črna zemlja, zemlja črna,
nenasitna mati ti,
kaj življenj si že zagrebla,
ali še ti dosti ni!

— Molči, molči, prah človeški!
Kaj sem vzela vam ljudem?
Sama sem vam truplo dala,
menda vzeti spet ga smem.

A prezgodaj spet ga tirjaš
in obresti vse preveč;
komaj vzraste, kakor roža,
kličeš: Smrt! Kje tvoj je meč?

11.

Ne plakaj, mati!
Imaš še sina enega.
Ne jokaj, sestra!
Imaš še brata enega.
A jaz, pomisli,
imel samo sem enega
in nimam več nobenega.

12.

A čemu bi pred Teboj,
modri Bog, še tožil,
da si brata rožnih let
v smrtni sen položil?

Saj ga nisem vreden bil,
da bi gledal še ga,
zanj Ti nisem hvale pel —
zdaj pa sem brez njega.

Ali laglje nego prej
pojem pesem vdano:
V Svoji volji kakor z njim
stori tudi z mano!

13.

O življenje, kaj je tvoja
visokost in globokost?
Lahna rosa lepih upov,
kadar te živi mladost;

grenka kaplja strtih upov,
ko izkusi te modrost;
pest prahu in kup pepela,
ko te sreča smrtna kost.
O življenje, kak naj bodem
v svatbi tvoji srečen gost?

14.

Ne plakaj, duša, nikar,
saj pojdeš kmalu za njim!
Poglej! Rumena jesen
že hodi skozi poljane,
počasi potok šumi
in skoraj v ledu zastane.
Že sanja drevje, poglej,
in komaj v sanjah se zgane,
že zadnji pevec hiti
v toplejše kraje neznane.
Ne plakaj, duša, nikar,
saj pojdeš kmalu za njim!

15.

In če se tudi sreča vsa
do tal poruši,
jaz nosim vendar upanje
veliko v duši.

Dva bora zelenela sta
na jasni gori,
golob je snežnobel sedel
na vsakem bori.

En bor je pal in en golob
odplul v daljave,
ko drugi pade — drugi ptič
zbeži v višave.

Le čakaj, čakaj, Ivan moj!
Še nekaj Save
poteče — pa se dvignem v dom
nebeške slave.

16.

Umrli si.
En blagor manj na mojem vrti.
A dušo si mi obogatil:

Odslej se bom s pokojnimi
in z nebeščani rajši bratil,
ne bom tako več bal se smrti.

Umrli si.
Iu novih pesmi vir odklenil
iz duše moje si obilen:
Otožno pesem žubori,
in vendarle je čist, blažilen
ta vir — ne bo vseh mojih dni zagrenil.

17.

Vse na svetu se zapušča
in pozabi vse,
jaz pa tebe sem zapustil,
a pozabil ne.

Bratska tvoja pisma hranim
od nekdanjih let,
ko jih zopet čitam, čitam,
vsa so nova spet.

Tvojo sliko zrem na steni
tak si, kot si bil:
Ali naj bi solzo sreče,
ali tuge lil?

18.

Ne! Ni takó neutolažno
po tebi moje žalje,
saj niso toli neizmerne
med nama te razdalje:

Ti z dušo svojo bivaš v Bogu,
jaz z duhom sem pri Njem;
ti sladko spavaš že v Gospodu,
jaz v Njem živim in mrem.

19.

Slušaj, mojster kamnoseški,
daj, izkleši kip nebeški —
Mater Doloroso! Zraven
stik mi vdolbi zveličaven:
Pol srca so nam odvzeli,
ko so tebe v jamo deli,
naj nebo nas spet očetno
združi, rane vse zaceli!

